

sem jih poskušala opozarjati na nepravilnosti tam, kjer je bilo to potrebno zaradi samega pomena borovega gostovanja. Svoje odločitve sem pojasnjevala z argumenti in razlago; če so se strinjali, so to sprejeli, če se niso, tega niso naredili in so argumentirano vztrajali pri svojih odločitvah. Konec koncev je ljudsko vendarle to, da prireditve izpeljejo domačini, ne »strokovnjaki«, mar ne? Sodelovanje je bilo korektno in poučno tudi zaradi moje stalne prisotnosti (predvsem na sestankih, srečevanjih z vaščani) in spremljanja poteka dogajanja; spoznavala sem, kje in zakaj prihaja do sprememb (npr. pri vnosu novih likov), kar je za raziskovalce (razvoja) borovega gostovanja zelo pomembno. In ko smo že pri likih borovega gostovanja: letošnja novost je bil lik ženske, oblečene v slovensko zastavo in z lipovim listom, na katerem je pisalo Borovo gostovanje Bodonci 2011, zraven pa Prvo

borovo gostovanje v Bodonci v samostojni Sloveniji; ki je predstavljala prav slednjo. Dokaz, da borovo gostovanje še kako živi na Goričkem in kako potrebne so ideje sodelujočih nosilcev žive dediščine! Prav tako je nastopala tudi Čičera banda (poleg preostalih starih likov, se ve), ki je sodelovala že na prvem borovem gostovanju v Bodoncih. Prireditve je komentiral povezovalce in obiskovalce sproti informiral o poteku in pomenu borovega gostovanja tako, da je vsakdo, ki ni vedel, kaj se dogaja, lahko sledil vsebini prireditve.

Prireditve je posebnost v slovenskem prostoru tudi zato, ker je ne pripravijo vsako leto. Zadnje borovo gostovanje je bilo v Prekmurju leta 2008.

Za vas je prireditve spremljala Jeličova Škufka – smrekov storž Jelka Pšajd.

CENTER DOMAČIH IN UMETNOSTNIH OBRTI SLOVENSKA BISTRICA

Center domačih in umetnostnih obrti Slovenska Bistrica (CDUO) je konec leta 2003 nastal pri Skladu za male projekte v okviru nacionalnega Programa Phare – čezmejno sodelovanje Slovenija–Avstrija 2000. Nosilka projekta je bila Območna obrtna zbornica Slovenska Bistrica, pobudo, strokovno izvedbo in trajnost projekta pa zagotavljajo članice in člani Kulturno-izobraževalnega društva keramikov in lončarjev Podravja »Majolika«. Partnerji v projektu so bili še Občina Slovenska Bistrica, Ministrstvo za kulturo in HTBL – Ortweinschule iz avstrijskega Gradca. V uspešno končanem projektu »KC – znanje za sodelovanje« smo uredili in opremili keramično delavnico, v čezmejnem sodelovanju s šolo HTBL – Ortweinschule pa usposobili mentorje za poučevanje izdelave keramike ter oblikovali izobraževalni program, v katerem smo med januarjem 2004 in marcem 2010 izvedli 17 vsebinsko različnih delavnic, ki jih je obiskalo že preko 800 udeleženk in udeležencev vseh starostnih skupin. Osrednja cilja našega dela in prizadevanja sta prenos znanj in ohranjanje lončarske dediščine. V tridesetnem začetnem tečaju lončarstva ali prostoročnega oblikovanja keramike udeleženci osvojijo teoretično in praktično »abecedo«, kar jim omogoča uspešno samostojno delo, lasten razvoj in dobro podlago za odkrivanje posebnih znanj in tehnik. Posebnosti našega dela so v proučevanju primerov, individualnem in skupinskem delu, izkustvenem učenju ter izdelavi keramičnih in lončarskih izdelkov. V seminarjih in delavnicah dekorativnih tehnik se udeleženci naučijo površinskih tehnik obdelave, postopkov pečenja ter rabe posebnih mas in glazur. Izvajamo tudi otroške delavnice in programe za šole ter slikarske tečaje. Tečaji so namenjeni vsem, ki želijo pridobiti osnovno in dodatno znanje o keramiki in lončarstvu ter vsem strokovnjakom, ki potrebujejo nova znanja.

Pomemben del promocije so razstave, ki jih pripravljamo v svojem galerijskem prostoru »Pristava«. Razstave pripravljamo ob koncu tečajev, na njih se s svojimi izdelki predstavljajo članice in člani društva, posebno mesto pa imajo otroške razstave in pri-

reditve. Naš redni gost je Bienale otroške keramike »Terra mystica«.

Z namenom ohranjanja kulturne dediščine v okviru programa »Iz babičine kuhinje in dedkove kleti« izdelujemo replike lončarskih izdelkov in replike keramičnih izdelkov, odkritih pri izkopavanjih na našem območju. Tak primer je »Bistriška čaša«, replika lončene pivske čaše iz 14. oz. 15. stoletja, ki je leta 2006/07 zmagala na natečaju za bistriški spominek. Vsi izdelki so uporabni, strokovno ocenjeni in imajo certifikat izdelka domače in umetnostne obrti, ki ga podeljuje OPZ Slovenije. Izdelke izdelujemo tudi po naročilu, prav tako obnavljamo in restavriramo stare keramične izdelke ali po predlogi izdelamo nove. Kmalu bomo odprli tudi spletno trgovino z izdelki za dom (z lučmi, vazami, s ploščicami po naročilu, ...), vrt (s ptičjimi valilnicami, krmilnicami, z napajalniki ...) in še s čim.

Center domačih in umetnostnih obrti Slovenska Bistrica je kot Regijski center za keramiko vključen v projekt »Rokodelski centri Slovenije«. Čeprav je projekt nujen in bi lahko znatno pripomogel k ohranjanju in razvoju rokodelske dediščine, je na žalost zastal; od februarja 2009 naj bi ga vodila OPZ Slovenije. Upamo, da bo v kratkem ponovno »zaživel«, saj je nujno povezovanje centrov in posameznikov, ki se trudimo ohranjati zgodovinski spomin in razviti tako nujna nova delovna mesta. Nova delovna mesta zahtevajo ureditev pravnoformalnega statusa z natančno dogovorjenim javno-zasebnim partnerstvom države, lokalnega okolja in izvajalcev.

Ohranjanje svoje lončarske in druge kulturne dediščine je v globalni družbi pomemben prepoznavni znak. Ob tem nastajajo nove možnosti izdelave naravi in človeku prijaznih izdelkov. Vizija CDUO je v ohranjanju in prenosu lončarskih znanj v slovenskem prostoru, njihovem povezovanju in ohranjanju lokalnih posebnosti. Ker bomo pri tem potrebovali pomoč strokovnjakov z vseh področij, jih iščemo in vabimo k sodelovanju.

Drugi pomembni vidik našega delovanja pa je povezovanje izde-

* Ljubica Zgonec Zorko, socialna delavka, vodja Centra DUO Slovenska Bistrica. 2310 Slovenska Bistrica, Grajska 11, E-naslov: ljubica.zorko@siol.net

Vrtec na ogledu razstave »Terra Mistica«.
Foto: Ljubica Zgonec Zorko, Slovenska Bistrica, september 2010

lovalk in izdelovalcev izdelkov domače in umetnostne obrti na širšem regijskem in lokalnem območju, kjer s skupnim trženjem in marketingom nudimo celovito ponudbo in promocijo avtohtonih izdelkov in spominkov. S prikazom izdelave in z ohranjanjem znanj bogatimo turistično ponudbo in dvigujemo ekonomsko in socialno varnost ljudi.

Povezavo s širšim regijskim, meddržavnim in lokalnim območjem smo v našem dosedanje delu vzpostavljali s prikazom lončarstva in izdelkov na prireditvah tako doma kot v tujini. Septembra 2007 smo se udeležili Prvega mednarodnega »Topfermarkt« festivala v avstrijskem Gradcu, avgusta 2008 pa 4. Mednarodnega festivala lončarstva v nemškem Annabergu. Povezujemo se z

Delavnica »Mala plastika«.
Foto: Ljubica Zgonec Zorko, Slovenska Bistrica, 21. 5. 2011

društvi keramikov in lončarjev v Sloveniji, Hrvaški in Avstriji. Želimo si povezav s stroko in z društvi iz drugih držav nekdanje Jugoslavije, saj so ob drugače zasnovanem šolskem programu med vodilnimi državami v sodobni keramiki, področju, ki ga je treba uveljaviti tudi v Sloveniji.

Za ohranitev svoje kulturne dediščine in razvoj nekaterih tradicionalnih znanj potrebujemo znanje, in sicer tako stara znanja kot novo tehnologijo in sodobne izraze. Zato je na vseh izobraževalnih stopnjah nujna vzpostavitev izobraževalnih programov iz keramike, lončarstva in starih obrti, kar bi omogočilo mladim odkriti lepoto ustvarjanja z rokami in ugotoviti, da je od dela svojih rok mogoče tudi solidno živeti.

JAVNI ZAVOD ROKODELSKI CENTER RIBNICA – ZAVOD ZA ROKODELSTVO, MUZEJSKO IN GALERIJSKO DEJAVNOST

Javni zavod Rokodelski center Ribnica združuje rokodelstvo, muzej in galerijo. Z odlokom je bil ustanovljen 23. julija 2010, do marca 2011 je rokodelsko dejavnost izvajala Območna obrtno-podjetniška zbornica Ribnica, zaposleni v muzeju in galeriji pa so iz Knjižnice Miklova hiša prešli v Rokodelski center aprila 2011.

Poslanstvo zavoda: trajna skrb za ohranjanje in razvoj kulturne dediščine ter povezovanje s sodobnim ustvarjanjem, zbiranje, varovanje, dokumentiranje in preučevanje kulturne dediščine za prenos informacij javnosti o njenem pomenu nekdanj, danes in v prihodnosti, povezovanje kulturnih dejavnosti s turizmom in drugimi gospodarskimi panogami, izobraževanje in populariziranje domače in umetnostne obrti in sodobne likovne ustvarjalnosti.

Trudimo se, da se vsaka enota na svojem področju razvija čim bolj samostojno, med seboj se povezujemo in sodelujemo povsod, kjer je to smiselno in dobro za skupno promocijo in nasto-

panje. Največ povezovalnih nalog in nalog promocije zavoda izvaja trgovina, ki je izšla iz Muzejske trgovine Ribnica, sedaj pa vključuje še prodajne izdelke rokodelstva in izdelke likovne šole.

Vse dejavnosti imajo svojo zgodovino in lastno identiteto. Muzej letos praznuje 50 let od postavitve prve zbirke. Pred 50. leti se je imenoval Etnografski muzej suhe robe in lončarstva, leta 1990 je bil kot Muzej Miklova hiša formalno priključen JZ Miklova hiša, do leta 2011 pa je bil del Knjižnice Miklova hiša. S formalno priključitvijo novemu zavodu Rokodelski center Ribnica zopet uveljavlja prvotno ime Muzej Ribnica.

Tudi Galerija Miklova hiša je izšla iz likovnih kolonij v 80. letih 20. stoletja in je bila od leta 1990 del JZ Miklova hiša. Galerija Miklova hiša je uveljavljena blagovna znamka, ohranja svoje ime in je enota novoustanovljenega zavoda. V prostorih Miklove hiše ohranja razstavne prostore, v Rokodelskem centru pa izvaja

* Polona Rigler Grm, univ. dipl. geogr., etnol. in kult. antropol., direktorica, JZ Rokodelski center Ribnica, 1310 Ribnica, Cesta na Ugar 6, E-naslov: polona.rigler@guest.arnes.si